

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος MLAW-509	Τίτλος Μαθήματος Νομική Έρευνα και Μεθοδολογία	Πιστωτικές Μονάδες 10
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Νομικής	Εξάμηνο Χειμερινό
Κατηγορία Μαθήματος Υποχρεωτικό	Γνωστική Περιοχή Μεθοδολογία Δικαίου	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική / Αγγλική
Επίπεδο Σπουδών Μεταπτυχιακό – 2 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ. Στέργιος Μήτας	Έτος Σπουδών 1 ^ο Έτος
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του Μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι να παράσχει στους φοιτητές/-τριες απαιτούμενες γνώσεις, μεθοδολογικά εργαλεία και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν:

- Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για επιστημολογικά χαρακτηριστικά της έρευνας στις κοινωνικές και φυσικές επιστήμες αντίστοιχα,
- να γνωρίζουν τα βασικά είδη και τις βασικές διακρίσεις της έρευνας νομικού ενδιαφέροντος,
- να προχωρήσουν σε ανεξάρτητη νομική έρευνα μεταπτυχιακού επιπέδου, αξιοποιώντας τις διαθέσιμες πηγές
- να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να σχολιάζουν νομικά επιχειρήματα και δικαστικές αποφάσεις, εμπειριστατωμένα και με στερεή νομική επιχειρηματολογία,
- να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σε βασικά ζητήματα μεθοδολογίας του δικαίου, όπως οι μέθοδοι ερμηνείας του δικαίου, ο νομικός συλλογισμός και η ορθότητα των νομικών κρίσεων,
- να κατανοούν τη στενή διασύνδεση αλλά και την αναγκαία διάκριση ανάμεσα στο δίκαιο, την πολιτική και την κοινωνική θεωρία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

- Εκπονούν με μεθοδικό τρόπο μία ερευνητική εργασία και να επιχειρούν να συγγράψουν ένα επιστημονικό άρθρο με δομή και με στέρεα, περιεκτικά και τεκμηριωμένα νομικά επιχειρήματα.

- Έχουν αναπτύξει ένα σωστά δομημένο ερευνητικό προσανατολισμό αναφορικά με την αναζήτηση, τον εντοπισμό και την κριτική αξιολόγηση της νομολογίας, της νομοθεσίας και της διαθέσιμης βιβλιογραφίας.
- Έχουν εμβαθύνει σ' εκείνες τις δεξιότητες που απαιτούνται για το σχηματισμό και την ορθή έκθεση δομημένων και καλά τεκμηριωμένων νομικών επιχειρημάτων, παραπέμποντας σε πλούσια νομολογία και σε θεωρητικές προσεγγίσεις.
- Να σχολιάζουν με μεθοδικό και εμπειριστατωμένο τρόπο δικαστικές αποφάσεις.
- Να εντοπίζουν κενά και παραλείψεις σε διατυπωμένα νομικά επιχειρήματα και θεωρητικές τοποθετήσεις και να ασκούν πετυχημένη κριτική σε θέσεις και απόψεις που τυχόν θα τους υποβληθούν.
- Να γνωρίζουν και να μπορούν να αξιοποιούν συστηματικά και επιστημονικά τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες.
Να κατέχουν και να αξιοποιούν βασικές γνώσεις μεθοδολογίας και θεωρίας δικαίου, ιδίως κατά την ερμηνευτική προσέγγιση δυσχερών νομικών προβλημάτων

Περιεχόμενο Μαθήματος:

A. Νομική έρευνα

1. Οδηγός βημάτων συγγραφής επιστημονικής εργασίας – Ζητήματα επιμέλειας και γενικές συμβουλές – Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών
2. Η νομική ως επιστήμη του ανθρώπου (humanities) και ως κοινωνική επιστήμη (social sciences) – Η έρευνα στη νομική επιστήμη – Είδη νομικής έρευνας – Βασικές κατευθύνσεις και αρχές της ποιοτικής νομικής έρευνας (qualitative legal research) – Βήματα της ποιοτικής νομικής έρευνας – Βάσεις νομικών δεδομένων και αναζήτηση άρθρων, βιβλίων, νομοθεσίας και νομολογίας
3. Γενικοί στόχοι, κύρια χαρακτηριστικά και τύποι της ποσοτικής έρευνας – Θέσεις (και κριτική) του κοινωνιολογικού θετικισμού – Στάδια της ποσοτικής νομικής έρευνας (quantitative legal research) – Οι ιστορικές (historical) και συγκριτικές (comparative) μέθοδοι νομικής έρευνας – Ανακεφαλαίωση, παράδειγμα σύνθετης νομικής έρευνας
4. Ο σχολιασμός δικαστικής απόφασης – Η επιστημονική σημασία και το βαθύτερο κριτικό ενδιαφέρον – Δομή του σχολιασμού – Παράδειγμα σχολιασμού

B. Μεθοδολογία και θεωρία δικαίου

5. Εισαγωγικά, περί ερμηνείας – Ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου – Ο νομικός συλλογισμός ως παραγωγικό πρότυπο θεμελίωσης των νομικών κρίσεων – Η πραγματολογική ολοκλήρωση της ερμηνείας του δικαίου και η ιδιαίτερη σημασία των περιστάσεων αντιδικίας
6. Το γραμματικό κριτήριο ερμηνείας – Ιστορικό κριτήριο – Συστηματικό κριτήριο – Τελολογικό κριτήριο – Η περιορισμένη ερμηνευτική σημασία του «γράμματος του νόμου» και της «βούλησης του ιστορικού νομοθέτη» – Η ενότητα της ερμηνείας
7. Το νομολογιακό προηγούμενο (precedent) και η αρχή stare decisis στην αγγλική έννομη τάξη – Εντοπισμός της ratio decidendi: Παραδείγματα – Παρεμπίπτουσες κρίσεις (obiter dicta) και τεχνικές

«διαφοροποίησης» (distinguishing) – Γιατί (να) ακολουθούμε δικαστικές αποφάσεις; – Η χρήση της νομολογίας στα ηπειρωτικά συστήματα και αποτίμηση της διαφοράς των συστημάτων

8. Μεθοδολογία δικαίου, φιλοσοφία δικαίου και πολιτική φιλοσοφία – Το δίκαιο στον κοινωνικό περίγυρο του: Δίκαιο και κοινωνική θεωρία – Επιστημολογικές διακρίσεις των πεδίων και ερευνητικές διαπλοκές: Τα σημεία συνάντησης και η αναλυτικά αναγκαία διάκρισή τους

Μαθησιακές Δραστηριότητες/Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, διαδραστικός διάλογος, ανάλυση μελετών περίπτωσης, ατομική καθοδήγηση, παρουσιάσεις, εργασίες

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Εργασίες, παρουσίαση, συμμετοχή

Διδακτικά Εγχειρίδια – Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδόσεις	Έτος	ISBN
<i>Research Methods for Law</i>	Mike McConville / Wing Hong Chui (eds)	Edinburgh University Press	2007	
<i>Η θεμελίωση των νομικών κρίσεων</i>	Κώστας Μ. Σταμάτης	Σάκκουλας	2009	
<i>Writing Law Dissertations: An Introduction and Guide on the Conduct of Legal Research</i>	Michael Salter - Julie Mason	Pearson Education Limited,	2007	
<i>Research Methodologies in EU and International Law</i>	Robert Cryer et al. (eds)	Hart Publishing	2011	
<i>Σχολιασμός δικαστικής απόφασης</i>	Κώστας Μ. Σταμάτης	Σάκκουλας	2009	
<i>Readings in the Philosophy of Social Science</i>	Michael Martin - Lee C. McIntyre (eds)	The MIT Press	1994	

<i>Justi atque injusti scientia: Μια εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου</i>	Παύλος Κ. Σούρλας	Αντ. Σάκκουλας	1995	
<i>Η διαπλοκή δικαίου και πολιτικής και η θεμελίωση των νομικών κρίσεων</i>	Παύλος Κ. Σούρλας	Αντ. Σάκκουλας	1989	
<i>Θεμελιώδη ζητήματα της μεθοδολογίας του δικαίου, μέρος α'</i>	Παύλος Κ. Σούρλας	Αντ. Σάκκουλας	1986	
<i>Learning Legal Rules</i>	James Holland - Julian Webb	Oxford University Press	2010	
<i>Getting a PhD in Law</i>	Carolin Morris - Cian Murphy	Hart Publishing	2011	
<i>Jurisprudence: Themes and Concepts</i>	Scott Veitch - Emilios Christodoulidis - Lindsay Farmer	Routledge	2012	
<i>Understanding Jurisprudence: An Introduction to Legal Theory</i>	Raymond Wacks	Oxford University Press	2012	
<i>A Theory of Legal Argumentation: The Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Justification</i>	Robert Alexy	Oxford University Press	1989	
<i>The Nature and Authority of Precedent</i>	Neil Duxbury	Cambridge University Press	2008	